

L'emprim batter per excepziuns – uss per il cumpromiss

En la chombra pitschna sesan fermes protagonists da la muntogna

CUN MARTIN SCHMID HA DISCURRÌ
CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **Uss dependi da la chombra pitschna, sch'il cumpromiss per abitaziuns secundaras tegn. Ina rolla impurtanta gioga Martin Schmid (pld/GR) – era sch'el ha gi da morder cun tscherts puncts dal cumpromiss.** L'atun aveva il cusseglier dals chantuns anc battì per bleras excepziuns dal scumond da bajegiar. La proxima giada che la chombra pitschna tracta la lescha d'abitaziuns secundaras è il Grischun sfurzà da quasi far il cuntrari. Sco commember da la pld – la partida che ha mess en pe il cumpromiss ensemen cun la pps – sto el desister dad elements en la lescha ch'el ha sez intradà. Impurtant è era da gudagnar auters collegas per il cumpromiss.

Èsi ina surpraisa per Vos quant bain ch'il cumpromiss è passà atras il cussegl naziunal?

Martin Schmid: Na, per mai n'è quai nagina surpraisa. Ins enconuscha gea las relaziuns e maioritads en il cussegl naziunal.

Accepta la chombra pitschna er il cumpromiss?

Tschertins lessan ir pli lunsch e vulan per exempel dastgar midar hotels vegls dal tut en abitaziuns secundaras – e betg mo la mesadad da la surfatscha. Questa proposta n'ha dentant gia l'atun gi nagina schanza en la chombra pitschna ed uss era betg en il cussegl naziunal. Il cussegl dals chantuns vegn pia segir ad acceptar quest punct, nun ch'el insistia schizunt sin la schliaziun veglia d'insumma betg pudair midar hotels vegls en abitaziuns secundaras. Ils iniziants fissan sa chapescha d'accord cun lezza schliaziun.

11 commembers da la pld sesan en la chombra pitschna. Vegnan tuts Voss collegas a sustegnair il cumpromiss che l'atgna partida ha handlegià ora?

Sch'jau taidlel, tge ch'ils collegas da las autras partidas dian – da sanester fin dretg – manegian cunzunt ils politichers da la Bassa ch'i saja prudent da far



Sch'il cumpromiss per abitaziuns secundaras tegn dependa ussa dal cussegl dals chantuns. Ina rolla impurtanta gioga Martin Schmid (pld/GR).

KEYSTONE

in cumpromiss che pretenda concessiuns tant dals iniziants sco da la regiun da muntogna. Uschia pensan er ils blers represchentants da la pld. L'atun passà avevan els anc laschà persvader da la posiziun da las regiuns da muntogna. Ma els han adina admonì ch'i vegnia ad esser critic da gudagnar in referendum. Jau suppon che la gronda part dals collegas da la pld sustegnian quest cumpromiss – u jau sper almain.

Vus schais «la gronda part» – la disciplina da partida n'è pia betg uschè buna.

Na, ma nus discurren gea era cun commembers da la Partida verd-liberala u da la ps che nus lain gudagnar per il cumpromiss. Per blers dad els va quest cumpromiss gea era memia lunsch.

Per Vos è il cumpromiss er ina dira nuscb. Vos avevas battì per bleras ex-

cepziuns dal scumond da bajegiar. Tgenin punct dal cumpromiss è per Vos il pli grev da muganar.

L'atun aveva jau dumagnà atras ch'ins po era midar bajetgs ch'èn «degns da mantegnair» en abitaziuns secundaras, pia betg mo bajetgs sut protecziun. La proposta era ida atras cun in satigl surpli. Il cumpromiss lascha uss crudar quest punct. Mia proposta avess cunzunt gidà las regiuns periferas cun gronda depopulaziun – betg las grondas destinaziuns turisticas – nua ch'ins ha anc bleras stallas veglias. La schliaziun da cumpromiss na va uss betg uschè lunsch. Tuttina è ella anc meglra che la versiun dal cussegl federal. Uschia hai jau tuttina pudì dir gea.

Co è quai atgnamain i cun quest cumpromiss. Han ins consultà Vos

avant che discurren cun Vera Weber? U pir durant las contractivas?

Na, jau hai mo savì ch'i marschia insatge. Singuls involvids m'han contactà. Lura hai jau sa chapescha empruvà da render attent a mia posiziun. Ma jau na sun mez betg stà da la partida als discurs. Il pli impurtant è stà per mai: Sch'ins chatta ina soluziun, duain tuts partenaris involvids era declerar quella publicamain, e betg suenter forza puspè far ina vieuta.

Tge pensais Vos da questa moda nunusitada da vegnir tar in cumpromiss? En sasez èn gea las cumissiuns qua per discutir soluziuns?

Nus, ils represchentants da la muntogna, avain dà gas en las cumissiuns ed er en il cussegl dals chantuns. Uschia han ins pudì megliezar la le-

scha. Quai ha augmentà la prontadad dals iniziants d'entrar en discussiun e da sa referir puspè sin il patratg fundamental da l'iniziativa: numnadamain da betg bajegiar novas chasas da vacanzas sin la prada verda. Ils iniziants n'han mai vulì donnegiar ils indigens en la muntogna u scumandar d'engrondir bajetgs existents u restrencher il diever da mises. Sch'ins po uss realisar la lescha porscha ella bunas pussaivladads: Ils indigens dastgan per exempel integrar abitaziuns da vacanzas en lur chasas novas. La lescha lubescha era projects sco il Rock Resort. Quai è ina buna basa da partenza.

L'atun avais Vos vulì laschar declerar la lescha sco urgenta. Uss ha il cussegl naziunal refusà ina tala proposta.

Quai è il quart element dal cumpromiss. Damai ch'i na dat uss nagin referendum po la lescha vegnir messa en vigur sin l'entschatta 2016. Il ristg ch'ins s'entardia è mo pitschen. Per las vischnancas e las autoritads da bajegiar èsi impurtant che la segirezza giuridica saja puspè dada. Las intschertezas han manà adaquella ch'i na vegn gnanca pli bajegià chasas u abitaziuns primaras. Ils indigens vulan l'emprim savair co ch'i va vinvant. Perquai fiss jau stà persunter da declerar la lescha per urgenta. Quest punct m'ha dà da morder in pau.

Tracta la chombra pitschna il glindesdi proxim la lescha d'abitaziuns secundaras – uschia sco quai ch'i stat sin il program?

Jau fiss persunter. Ma tscherts commembers da cumissiun na vulan betg tractar la lescha en questa sessiun. Tenor mai è quai ina tenuta da refusa da lavur. Jau vegn a s'engaschar cun tutta forza che nus tractandaian la lescha anc en questa sessiun. Ma sin fundament da quai ch'jau hai dudì hai jau dubis. I dat para resentiments che giongan ina pli gronda rolla che la chaussa sco tala.